

Arielle Dombasle, protagonista de «Los motivos de Berta»

La festa de la Comunitat Mediterrània

LA MOSTRA

El balanç de la V edició de la Mostra del Cinema Mediterrani celebrada a València és bastant positiu. Aquest festival d'intencions modestes i gens pretensions, més cultural que frívol, ha pujat enguany uns quants graus en els termòmetre dels festivals de cinema. La programació ha constatat enguany de més de 120 pel·lícules, de 13 estats mediterranis. L'assistència del públic ha estat —com tots els anys— massiva. Pel·lícules albaneses o egípcies, subtítulades en francès, o versions originals franceses o italianes, sense subtítols, comptaven amb assistències de missa dominical.

Guillem RAUSA

Interessants films de cinematografies desconegudes per aquests meridians eren vistes amb un entusiasme realment militant. L'organització de la Mostra ha fet un gran esforç per a quadrar amb rigor prussià i metodisme kantianista els horaris de les diferents pel·lícules. Cosa que s'ha aconseguit amb més èxit que en anys anteriors.

La Mostra, que va nàixer com a manifestació cultural dirigida i sustentada pel PSOE i concretament sota la fèrula del corrent Izquierda Socialista i del regidor de l'Ajuntament de València Vicent Garcés, apareix massa lligada a aquest partit i a aquest corrent. La dreta

reaccionària en les planes d'un diari provincià de la ciutat s'ha dedicat a boicotejar com una tia maria la Mostra. Si bé el Festival ha comptat amb deficiències i està massa relacionat amb un partit polític (molt més del normal), cosa que fa perillar el seu futur a llarg termini, presenta aspectes interessants.

D'una part, en crear un festival de cinema, no han tractat de ciclostilar Cannes, Venècia o Berlín. Han creat un tema —vull dir un lema— monogràfic més o menys original: la, d'altra banda discutible, entelèquia del cinema Mediterrani. Com he dit adés (i això és molt important) la reacció del públic ha estat d'un

gran entusiasme. Entusiasme que sorprèn molta gent que ve de fora i que no es pot exterminar a colp d'Olivetti. S'han organitzat cicles i retrospectives importants com el de Neorealisme (molt complet) o els homenatges a Vittorio Gassman i a Ives Montand. Enguany s'han organitzat uns apassionants cicles de la «Nouvelle Vague» i cinema maleït espanyol dels anys 60.

A la recerca de la mediterraneïtat perduda

L'interès de la programació ha estat inversament proporcional a l'oficialitat i a la mediterraneïtat. És a dir, la secció menys interessant ha estat la secció oficial (la dels premis, vaja). Secció aquesta que tracta de mostrar una impossible o —siguem positius— quasi impossible mediterraneïtat cinematogràfica. Diverses explicacions s'han fet sobre un terme tan esvarós. Els uns han explicat el fet mediterrani amb característiques tals com l'humor, la visió del sexe (la qual cosa n'eliminarà quasi totes les pel·lícules àrabs) o la suor de les aixelles cada 75 fotogrames. Els altres ho interpretaven per la via més fàcil: mediterrànies són aquelles pel·lícules en les quals els protagonistes es banyen en el mar del mateix nom. El fet és que València, la ciutat provinciana més gran del món, segons Kenneth Tynan, s'ha convertit durant uns dies en capital del Mediterrani, que, com diu Jaume Fuster, és una mar de merda. Doncs, no està malament.

La secció oficial, repe-

Quadern de cultura

«Viaje a Citer», l'última pel·lícula de Theo Angelopoulos

«Polar», pel·lícula francesa de la secció oficial

tesc, ha estat la menys interessant de la Mostra. Hi ha hagut decepcions profundes. Per exemple, *L'armata ritorna*, de Luciano Tovoli, amb Mastroiani i Michel Piccoli fent l'ós per Albània, tractant de recuperar les restes de soldats italians morts en aquest país. O la francesa *Polar*, de Jacques Bral, un policíac molt menor amb un humor càustic bastant fallit. Després, hi ha hagut sorpreses més bé agradables. Com ara la comèdia jurisprudencial i tercermundista d'origen egipci *El abogado*. Aquesta pel·lícula, l'humor de la qual recorda en ocasions

certs films italians dels anys 50 i (!ai!) certa sal grossa de subproductes «alla manera» d'Alvaro Vitalli, compta amb alguns gags divertits i «mediterranis».

També hi van destacar l'espanyola *Los motivos de Berta*, una bella història de transició de la infància a l'adolescència, amb una reeixida creació d'un clima irreal i oníric influït per Bresson i Dreyer, i dues pel·lícules iugoslaves: *En las garras de la vida* i *El espía de los Balcanes*. La primera és una agredolça comèdia sobre una realitzadora de televisió que dirigeix una sèrie sobre els

problemes amorosos d'una dona amb propensió a engreixar, però que, lamentablement, ha estat realitzada bastant malament, amb plans mal enquadrats, una fotografia bastant fluixa i una planificació de càmera d'Aitana. La segona és una sàtira bastant aguda sobre la permanència de mentalitats estalinistes i intolerants en la Iugoslàvia d'avui.

Gran interès de la secció informativa

La secció informativa ha estat la més interessant de la Mostra. En primer lloc, hi havia una selecció de cinc films d'Albània, de bastant interès (aquesta cinematografia és una gran desconeguda en l'Europa occidental). Després, van destacar algunes pel·lícules com *Mississipi Blues*, un extraordinari documental etnogràfic, gens mediterrani per cert (encara que dolent en geografia, el cronista no creu que el Mississipi desemboque en el Mare Nòstrum) codirigit per Bertrand Tavernie i Robert Parrish, sobre el món del blues i la personalitat del *Dixieland*. Compta aquesta pel·lícula amb moments tant interessants com ara la interpretació per Joan Baez (en la banda sonora, és clar) de l'himne de la confederació sudista *On I wish I was in Dixieland* o la lacònica definició que fa del blues un humil intèrpret d'aquest tipus de música («el blues és quan estàs sense diners i la xicota t'ha deixat»).

També va destacar la iugoslava *El engañoso verano del 68*, una excel·lent comèdia trinxà, que narra les aventures d'un adolescent que s'enamora de la seua professora de marxisme. Amb tot el rerefons

d'aquell any (maig francès, guerra del Vietnam, invasió de Praga) sempre en segon pla, sense superposar-s'hi, el film té una visió sana i desimbolta del sexe i bastant fustigadora de les mentalitats petitburgeses en la Iugoslàvia d'aleshores (el pare del protagonista és jutge).

Pel·lícules com aquestes, després de sodomitzar les neurones cerebrals o cerebèliques (què sé jo) a base d'electro-xoc egipci, cadira elèctrica albanesa o dutxes fredes siries, són bastant d'agrair, juntament amb el Marlboro, de després de les tres, o el cubata de Bacardí, de després de les deu. Les projeccions en la sala Martí 4, realment terroristes, van fer que entre els membres de la crítica es parlàs de pagar la jubilació anticipada del projeccionista, per la via de la disposició addicional 5a. de l'E. T. (que per als neòfits indicaré que és la més inconstitucional).

Sorprenentment ha estat també el fervor que han presentat alguns aficionats respecte a pel·lícules àrabs o gregues, amb uns gags dignes d'Ozores, una planificació de Lazaga quan havia tingut mala nit o simplificacions morals, dirigismes psicològics, centralismes de la psique, colonialismes visuals i d'altres menjacocos semblants propis d'un Orduña dels pitjors temps.

I com a colofó, es va celebrar el dia 3 una festa d'allò més carrossa amb un grup de roc agrarista de l'època anterior de Tomàs i Martí, mentre la gent esperava, Chivas en mà, l'aparició d'un moment a l'altre del fantasma del «bombero torero» i «la banda del empastre».